

KOLEJNE WYCOFANE SUBSTANCJE CZYNNNE ZAWARTE W ŚRODKACH OCHRONY ROŚLIN

NEXT WITHDRAWN OF ACTIVE INGREDIENTS PRESENT IN PLANT PROTECTION PRODUCTS

dr inż. Janusz Urbanowicz
IHAR-PIB Oddział w Boninie, e-mail: urbanowicz@ziemniak-bonin.pl

Streszczenie

W roku 2021 na mocy rozporządzeń Komisji (UE) zostanie wycofanych 6 substancji czynnych, a w 2022 kolejne 4. Decyzje te znacząco wpłyną na zmniejszenie liczby dostępnych na rynku środków do ochrony przed agrofagami nie tylko upraw ziemniaka. Sytuacja na rynku środków ochrony roślin może niekorzystnie wpływać na wielkość i jakość plonów, przyczynić się do rozwoju szarej strefy oraz powodować wytwarzanie się osobników odpornych na stosowane substancje z tych samych grup chemicznych. Pozytywnym aspektem tego problemu może być wymuszenie szerszego wykorzystywania w ochronie upraw systemu integrowanej ochrony.

Słowa kluczowe: ochrona roślin, wycofywane substancje czynne, ziemniak

Abstract

In 2021, six active substances will be withdrawn under the Commission (EU) regulations and another four in 2022. These decisions will significantly reduce the number of products to control pests, not only in potato crops. Decreased number of plant protection products may adversely affect the size and quality of crops, contribute to the development of the black market and induce resistant pests and pathogens due to overuse of the active substances from the same chemical groups. A positive aspect of this problem may be forcing a wider use of the Integrated Pest Management practices.

Keywords: plant protection, potato, withdrawn active substances

Komisja Europejska już od kilku lat prowadzi przegląd substancji czynnych zawartych w środkach ochrony roślin (Matyjaszczyk 2009). Pod uwagę jest brany ich wpływ na zdrowie człowieka, organizmy pożyteczne (głównie pszczoły i inne zapylacze) oraz środowisko naturalne. Najczęściej z rynku wycofywane są te preparaty, które mogą być uznane za szkodliwe. Już kilka lat wcześniej nie odnowiono zezwoleń na stosowanie np. linuronu (substancja czynna herbicydów, np. Afolonu Dyspersyjnego 450 SC) czy w 2019 r. dikwatu (Reglone 200 SL). W 2020 r. zakończył się czas ostatecznego zużycia i unieszkodliwienia chloroprofarmu, chlorotalonilu, propikonazolu i tiachloprydu (luty 2021 r.).

Wycofanie choćby jednej substancji czynnej oznacza wycofanie przynajmniej kilku, a

nawet kilkunastu preparatów, w skład których ona wchodzi. Po przystąpieniu Polski do UE obserwuje się systematyczny spadek liczby substancji czynnych oraz rejestrowanych nowych preparatów (Matyjaszczyk 2012). Zmniejszenie liczby środków ochrony do stosowania w znaczący sposób wpłynie na pogorszenie jakości bulw jako surowca do przetwórstwa, ale również dla konsumenta indywidualnego, która obecnie jest stawiana na pierwszym miejscu.

W roku 2021 zostanie wycofanych 6 substancji czynnych, a w 2022 – kolejne 4. Dlatego należy zapoznać się z rejestrem środków ochrony roślin w celu zaplanowania ochrony upraw zgodnie z obowiązującymi przepisami i z użyciem dostępnych preparatów. W tabeli 1 przedstawiono wykaz substancji czynnych, którym nie odnowiono za-

twierdzenia na podstawie następujących rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE):

- 2020/23 z dnia 13 stycznia 2020 r.,
- 2020/892 z dnia 29 czerwca 2020 r.,
- 2020/1276 z dnia 11 września 2020 r.,
- 2020/1280 z dnia 14 września 2020 r.,
- 2020/1498 z dnia 15 października 2020 r.,
- 2020/1643 z dnia 5 listopada 2020 r.,
- 2020/2087 z dnia 14 grudnia 2020 r.

Tabela 1

Wykaz wycofanych substancji czynnych

Substancja czynna	Przykładowe środki ochrony roślin	Chronione uprawy	Data ostatecznego stosowania, przechowywania i unieszkodliwienia*
Fungicydy			
Benalaksyl	Galben M 73 WP	ziemniak, cebula	05.10.2021
Epoksykonazol	Cortez 125 SC i in.	rośliny rolnicze	01.03.2022
Fenpropimorf	Capalo 337,5 SE i in.		30.10.2021
Mankozeb	Dithane NeoTec 75 WG, Indofil 80 WP, Manfil 75 WG i in.	ziemniak, pszenica ozima, rośliny warzywne, sadownicze, ozdobne i leśne, tytoń	30.11.2021
Pencykuron	Monceren Pro 258 FS	ziemniak, pszenica jara, pszenica ozima, jęczmień jary, jęczmień ozimy	30.11.2022
Tiofanat metylu	Helmtop 500 SC, Toben 500 SC, Topsin M 500 SC	rośliny rolnicze, warzywne, sadownicze, ozdobne i leśne, tytoń	19.10.2021
Herbicydy			
Bromoksynil	Emblem 20 WP, Emblem Pro 385 SC	kukurydza	17.09.2021
Haloksyfop-P	Gallant Super 104 EC, Perenal 104 EC	rośliny rolnicze, warzywne, szkółki drzew ozdobnych	28.08.2022
Insektycydy			
Beta-cyflutryna	Alfazot 025 EC, Bulldock 025 EC, Tekapo 025 EC i in.	ziemniak, rośliny rolnicze i warzywne	20.07.2021
Fosforek wapnia	Polytanol GR	rośliny sadownicze	31.07.2022
Imidachlopyrd	Kogan 200 SL, Kohinor 200 SL, Insecol AE i in.	ziemniak, rośliny rolnicze, warzywne, ozdobne pod osłonami, chmiel i tytoń	
Zeta-cypermetyryna	Ammo Super 100 EW, Fury 100 EW, Rage 100 EW i in.	ziemniak, rośliny rolnicze i sadownicze, tytoń	03.03.2022

* w zależności od terminu wprowadzenia do obrotu

Źródło: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/komunikat-nowe-terminy-na-sprzedaz-i-stosowanie-srodkow>

Komunikaty dotyczące ochrony roślin są publikowane na stronie internetowej pod adresem <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/komunikat-nowe-terminy-na-sprzedaz-i-stosowanie-srodkow> (Anonim 2021).

Podsumowanie

Wycofanie wymienionych substancji czynnych (6 z fungicydów, 4 z insektycydów i 2 z herbicydów) będzie przysparzało licznych problemów w ochronie roślin. Może to mieć wpływ na wzrost kosztów ponoszonych na zwalczanie agrofagów (brak zapraw oznacza większą liczbę zabiegów nalistnych). Mniejsza liczba substancji czynnych uniemożliwi naprzemienne stosowanie różnych substancji aktywnych, co w konsekwencji może również spowodować wytwarzanie się odporności agrofagów na stosowanie substancji z tych samych grup chemicznych (Erlichowski i in. 2016).

Prawdopodobnie w przyszłości będą pojawiały się nowe środki ochrony roślin, jednak jest to długi i kosztowny proces (Mrówczyński i in. 2016). Dodatkowo istnieje obawa przed nielegalnym importem, obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin z „nie-

pewnego źródła” lub o niesprawdzonej skuteczności oraz o nieznanym wpływie na roślinę chronioną i środowisko.

W celu zapobieżenia negatywnym skutkom zmniejszającej się liczby dostępnych w obrocie środków ochrony roślin trzeba będzie z większą starannością stosować się do zasad integrowanej ochrony roślin, która obowiązuje od 1 stycznia 2014 r.

Literatura

1. **Anonim. 2021.** <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/komunikat-nowe-terminy-na-sprzedaz-i-stosowanie-srodkow>;
2. **Erlichowski T., Mrówczyński M., Urbanowicz J., Osowski J. 2016.** Możliwości ochrony ziemniaków po ewentualnym wycofaniu kolejnych substancji czynnych środków ochrony roślin. [W:] Nasiennictwo i ochrona ziemniaka. Konf. nauk.-szkol. Dźwirzyno, 11-13.05.2016. IHAR-PIB ZNiOZ Bonin: 37-39;
3. **Matyjaszczyk E. 2009.** Konsekwencje zmian na liście środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu i stosowania w Polsce dla wybranych roślin uprawnych. – Prog. Plant. Prot. 49(2): 492-499;
4. **Mrówczyński M., Wachowiak H., Erlichowski T. 2016.** Ochrona ziemniaków po ewentualnym wycofaniu substancji czynnych środków ochrony roślin. – Ziemn. Pol. 1: 23-29

